

Questions should be —

WRITTEN IN LEGIBLE HANDWRITING IN BLACK INK.

SIGNS, SKETCHES OR FIGURES IF ANY BE DRAWN IN NEAT BLACK INK,
SO AS TO AVOID MISTAKES IN THE PRINTED QUESTION PAPERS.

Duration Hours.

Total Marks assigned to the paper100....

Q. No.	N.B. :	Marks
	- नमुना उत्तरपत्रिका -	
प्र. (१)	<p>(अ) मानवान्ने भाविक आणि भावेतर संदेशन - विचार व भावनांची अभिव्यक्ती, ज्ञानाने आदान- प्रदान, संबंध प्रस्थापित करणे, सामाजिक व्यवहार, संपर्क, संप्रेषण. देहबोलीचा वापर करून संदेशन, हावभाव; ध्वनिविद्य चिन्हांना वापर, वास्तुक, सूचना आसाठी चिन्हे, आंतरजातवाकरील चिन्हे / इ.</p> <p>(आ) याकोबसून यांनी सांगितलेली भावेची कार्ये - आविष्कारात्म, परिणामनिष्ठ, संदर्भनिष्ठ / निर्देशात्म, संपर्कनिष्ठ, चिन्हव्यवस्थाविषयक / इतिहासात्म, व्याख्यात्म- सौंदर्यात्म कार्य.</p>	
प्र. (२)	<p>(अ) भाविक सापेक्षतावादान्ना सिध्दांत - रूपीर-बोकी यांची मंडणी, भाषा आणि वास्तव संबंध, भावेतून समोवतालच्या जगाना अनुभव, मानवी जाणिवा, भावना, आचार-विचार, नर्तन-रुढी-परंपरा यांचे नियंत्रण भावेद्वारे. ज्ञान भावाधीष्ठित.</p> <p>(आ) भाविक प्रगती - प्रगतीचे त्रिकष - स्वतःच्या श्रुप्रदेश, संबंधित भाषकांचे एकूण लोकसंख्येतील प्रमाण, भावेच्या वापरक्षेत्रांची व्याप्ती आणि गुणवत्ता, संबंधित भाषकांच्या भाषा प्राविण्याची पातळी, संबंधित भाषकांच्या स्वभावेकडे पाहण्याचा दृष्टीकोन, अधिभूत स्थान आणि शासकीय आभाधोरण, भाविक संरक्षण, साधनसाधनी, नवी वापरक्षेत्रे, माध्यम-ध्याणि तंत्रज्ञान प्रभाणीकरण.</p>	

Q. No.

प्र (३) (अ) भाषेच्या विविध बोली आणि बोलीविषयक
गौरवमज -

कोकणी, अहिराणी, वज्जाडी, नेदरॉ, मराठीवडी, सोन्यापुरी,
मालवणी, इ. शेकडो वर्जांच्या प्रवाहानून विकसित.

समाजाची आणि प्रदेशाची अभिव्यक्ती.

प्रमाणभाषा विकसित बोली, श्रेष्ठ-कनिष्ठ, शुद्ध-अशुद्धता

(आ) बोलींच्या अभ्यासाने महत्त्व आणि अभ्यासाची साधने -
समाजाने प्रतिबिंब बोलींमध्ये, विविध अभ्यासशाखांशी
संबंध, लोकसभूताने सामाजिक आणि सांस्कृतिक वर्तन,
यांच्या अभ्यास, भाषाविज्ञानाच्या प्रगतीस हातभार,
भाषांच्या संरचनेतील साधने आणि वैद्यर्भे यांची
माहिती.
शैलीय अभ्यास, व्याकरणे, मोरारजनान-इ.

प्र (४) (अ) ① भाषेची सर्जनशीलता -
मानवी भाषेची अमर्याद निर्मितीक्षमता, भाषिक
व्यवहारांची सर्जनशीलता, स्तोत्रपूराची मांडणी, जोशक्रीची
मांडणी.

(अ) ② परिणामनिष्ठ कार्य - गूढणकल्पविर, विशिष्ट परिणाम
घडवून आणण्यासाठी केले जाणारे संदेशन. उदा. -
जाहिराती

(ब) - ① भाषेच्या बहुजनस्वीपणा - सामाजिक व्यवहारात
भाषेला असंख्य प्रकाराने संदेशन करावे लागते.
विविध प्रकाराने भाषिक कार्य.

② भाषिक जास्तानी कारणे - भाषेच्या कमी होत
जाणारा वापर, दुसऱ्या भाषेचा स्वीकार, भाषाबदल,
राजकीय - सामाजिक इच्छाशक्तीची कमतरता;
शीण स्वरूपाचे भाषिक संक्रमण.

(क) - ① प्रमाण भाषेची गरज - सर्व बोलीभाषकांना
सहजगत्या आकलन, व्यवहार सुकरता, शिष्टमान्यता.

② बोलींचे जतन-संवर्धन गरज - सामाजिक सांस्कृतिक
संचित टिकणे; मोरविक साधनांच्या आधारे विकास,
लोकजीवनाने दस्तावेजीकरण, मानववंशशास्त्रीय आणि
समाजशास्त्रीय विचार.

- 4) ① यादृच्छिकता, संक्रमणशीलता .
 ② ध्वनींची अर्धपूर्ण स्तानुक्रम रचना .
 ③ ध्वनींची रचना, ध्वनींच्या स्तरांमध्ये अनेक रचना .
 ④ एका पिढीकडून दुसऱ्या पिढीकडे संक्रमित होणे .
 ⑤ सपाटीकरण, आवाजापराकडे दुर्लक्ष .
 ⑥ समाजातील भाषिक प्रवृत्तींची स्तरोदवणूक; भाषा भ्रंशे संसाधन .
 ⑦ शिक्षण, सांख्यिक संदर्भित अभिव्यक्ती, व्यापकव्यवस्था / इ .
 ⑧ कल्याण, मुंबई, इ .
 ⑨ जनन व संवर्धन, व्याकरण, जागतिकीकरण प्रभाव / इ .